

Päiväys
17.12.2024

Diaarinumero
895/03.04.04.04.20/2023

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

17.12.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **24.12.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 17.12.2024 nro 1744/2024, valitus vesitalousasiassa, Pengerlaiturin ja vesialueen täytön pysäyttämistä Vålaxfjärdenillä koskeva asia, Porvoo.

Luvan hakija

Markku Tähkäpää
Sari Tähkäpää

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **17.12.2024 – 23.1.2025** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:
<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **23.1.2025**.

Datum

17.12.2024

Diarienummer

895/03.04.04.04.20/2023

OFFENTLIG KUNGÖRELSE

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett besvärssärende enligt vattenlagen

Dagen då kungörelsen har publicerats på Vasa förvaltningsdomstols webbplats

17.12.2024

Dagen för delfående av beslutet

Enligt 62 a § 3 momentet i förvaltningslagen anses delfäendet ha skett den sjunde dagen efter publiceringstidpunkten.

Dagen för delfående av beslutet är **24.12.2024**.

Ärende

Vasa förvaltningsdomstols beslut 17.12.2024 nr 1744/2024 om besvär i ett vattenhushållningsärende, som har gällt kvarhållande av bankbrygga och utfyllnad av vattenområde i Vålaxfjärden, Borgå.

Den som ansöker om tillstånd

Markku Tähkäpää
Sari Tähkäpää

Hur kungörelsen och beslutet hålls offentligt tillgängliga

Denna kungörelse och beslutshandlingen hålls offentligt tillgängliga under tiden **17.12.2024 – 23.1.2025** på Vasa förvaltningsdomstols webbplats på adressen

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Anvisningar för överklagande och besvärstiden

Anvisningar för hur man överklagar finns i den del av beslutet som gäller överklagande samt i den besvärсанvisning som finns som bilaga till beslutet. Besvärstidens sista dag är **23.1.2025**.

17.12.2024

Dnro 895/03.04.04.04.20/2023

Asia Valitus vesitalousasiassa

Valittajat [REDACTED] ja [REDACTED]

Luvan hakijat Markku Tähkäpää ja Sari Tähkäpää

Asian aikaisemmat vaiheet

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on [REDACTED] hallintopakkohakemuksesta päätöksellään 28.6.2017 nro 115/2017/2 määrännyt Markku Tähkäpään ja Sari Tähkäpään sakon uhalla poistamaan kiinteistön 638-431-1-109 vesialueella rannan edustalla olevan pengerlaiturin ja vesialueen täytön vesialueen luonnolliseen pohjaan saakka sekä ennallistamaan ranta-alueen luonnolliseen tilaansa tai vaihtoehtoisesti hakemaan vesitalousluvan pengerlaiturille ja vesialueen täytölle. Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 5.10.2018 nro 18/0236/2 hylännyt Tähkäpäiden valituksen.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on päätöksellään 4.12.2019 nro 475/2019 myöntänyt Tähkäpäille luvan pengerlaiturin ja vesialueen täytön pysyttämiseen hakemuksen mukaisesti hakemukseen liitetyn 4.1.2019 päivätyn asemapiirroksen KAAV 0001 (mittakaava 1:1 000) osoittamassa paikassa siten muutettuna kuin lupamääräyksestä 1 ilmenee. Mainitun lupamääräyksen mukaan pengerlaituria on lyhennettävä 10 m ja kavennettava 2 m päätöksen liitteenä olevasta asemapiirroksista ilmenevällä tavalla. Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 11.5.2021 nro 21/0066/3 hylännyt Tähkäpäiden ja [REDACTED] valitukset. Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään 14.10.2022 taltionumero 40 Tähkäpäiden valituksesta kumonnut hallinto-oikeuden ja aluehallintoviraston päätökset ja palauttanut asian aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi. Korkein hallinto-oikeus on päätöksensä johtopäätöksensä todennut, että asiassa saadun selvityksen perusteella laiturista ei aiheudu sellaista haittaa, joka olisi edellyttänyt aluehallintoviraston lupapäätöksen määräyksen 1 mukaista laiturin pienentämistä siinä tarkoitetulla tavalla. Lupaharkintaa koskeva intressivertailu lupapäätökseen mahdollisesti liittyvine määräyksineen on tehtävä tämän johdosta kokonaisuudessaan uudelleen.

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 20.6.2023 nro 183/2023

Aluehallintovirasto on myöntänyt Markku ja Sari Tähkäpäälle luvan pengerialturin ja vesialueen täytön pysyttämiseen merialueella Porvoon kaupungissa hakemuksen ja sen täydennyksen mukaisesti hakemukseen liitetyn 4.1.2019 päivätyn asemapiirroksen KAAV 0001 (mittakaava 1:1 000) osoittamassa paikassa.

Luvan saajien on noudatettava vesilain säännöksiä ja aluehallintoviraston päätöksessä annettua lupamääräystä, joka kuuluu seuraavasti.

1. Luvan saajien on pidettävä pengerialturi ja täyttöalue tarkoitustaan vastaavassa kunnossa.

Aluehallintoviraston päätöksen perustelut

Pengerialturin rakentamisen ja rannan täyttämisen tarkoituksena on hakemuksesta ja saadusta selvityksestä ilmenevästi ollut parantaa kiinteistön käyttömahdollisuuksia. Laiturista saatavana yksityisenä hyötynä onkin pidettävä rannan käytölle, uimiselle ja yksityiselle veneilylle koituvaa hyötyä. Hankkeesta ei aiheudu yleistä hyötyä.

Rannan täyttö ja kookas, noin 20,5 m pitkä ja 6,8 m leveä kiinteä, liuske kivillä laatoitettu pengerialturi ovat muuttaneet merkittävällä tavalla kiinteistön luonnonmukaista rantaviivaa ja maisemaa. Maiseman muutoksesta aiheutuu yksityiselle ja yleiselle edulle haittaa. Osan vuotta kaislikko kuitenkin peittää laiturin näkyvyyttä naapurikiinteistöiltä jossain määrin. Naapurikiinteistöjen näkymää merelle päin laiturin ei häiritse.

Laituri sijaitsee merialueella, joka kuuluu vesimuodostumaan Seitlahti–Voolahti. Vesimuodostuman ekologinen tila on välttävä ja kemiallinen tila hyvää huonompi. Laiturin rakentaminen ja ranta-alueen täyttö ovat voineet aikanaan aiheuttaa väliaikaista veden samentumista. Kiinteä pengerialturi on lisäksi voinut kokonsa vuoksi jossain määrin muuttaa rannassa veden virtausta. Kun kuitenkin otetaan huomioon laiturin sijainti merialueen äärellä, ei hankkeella voida katsoa olevan vaikutuksia vesimuodostuman ekologiseen ja kemialliseen tilaan. Hanke ei siten vaikuta Kymijoen–Suomenlahden vesienhoitoalueen tavoitteiden saavuttamiseen. Hankkeen ei myöskään voida katsoa vaikuttavan haitallisesti Suomen merenhoitosuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Hanke ei sijoitu luonnonsuojelualueelle tai Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella, eivätkä hankkeen vaikutukset ulotu suojelualueille.

Aluehallintovirasto on todennut, että laiturista on koitunut merkittävää hyötyä luvan saajille. Laiturista aiheutuva haitta on edeltä ilmenevästi pääasiassa maisemallinen. Maisemahaittaa ei voida pitää merkittävänä. Hanke ei ole alueella voimassa olevien kaavojen vastainen, eikä luvan voida arvioida

vaikeuttavan kaavan laatimista. Luvan saajat omistavat vesi- ja maa-alueet, joille laituri on rakennettu. Nämä seikat huomioon ottaen aluehallintovirasto on katsonut, että hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Pysyttämisluvan myöntämisen edellytykset ovat siten olemassa.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittajat ovat vaatineet, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hallinto-oikeuden edeltävä päätös palautetaan valituksessa esitettyjen uusien tietojen perusteella.

Toissijaisesti valittajat ovat vaatineet, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja asia palautetaan aluehallintovirastoon edeltävän päätöksen palauttamiseksi.

Perusteluja

Vesilain mukaista lupaa ei tule myöntää nykyiselle laiturille, rantaviivan siirrolle ja mereltä vallatulle alueelle tehdyille rakennuksille, koska ne eivät täytä vesilain 3 luvun 4 §:n mukaisia luvan myöntämisen edellytyksiä.

Rantaviivan pituuteen nähden valtava umpinainen laituri on yhteiskunnallisesti ja ekologisesti sopimaton. Jos tällainen rakentaminen sallitaan yhdellä kiinteistöllä, vastaavanlainen rakentaminen on yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti sallittava myös muilla kiinteistöillä. Aluehallintoviraston päätöksestä on muodostumassa ennakkotapaus, joka muuttaa saariston ympäristöllisen ja kulttuurisen luonteen luonnonmukaisesta rakennetuksi. Tällainen rakentaminen heikentää merkittävästi veden virtausta sekä edistää veden liettymistä ja kaislikoitumista. Tämä ei ole vesilain 1 luvun 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden mukaista.

Valituksessa on viitattu vesilain 2 luvun 7 §:ään ja esitetty, että laituri olisi voitu toteuttaa normaalien saaristoon rakennettavien yksityislaiturien tapaan tolppien päälle pystytettynä puulaiturina mahdollisine ponttoniosineen ilman massiivista maansiirtoa ja umpirakennetta. Rakennelma muuttaa veden virtausta ja maisemallisesti turmelee herkän saariston luonteen. Toisin kuin korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä on katsottu, pengerlaituri ei edusta alueelle tyypillistä rakennustapaa. Laituri on kokonsa puolesta alueen muista laitureista poikkeava. Hankkeen tarkoitus olisi voitu toteuttaa vähemmän luonto-, maisema- ja kulttuuriarvoja loukkaavalla tavalla. Muillakin kiinteistöillä veneilyyn liittyvät tarpeet on pystytty toteuttamaan loukkaamatta yleistä ja naapureiden etua.

Luvan myöntäminen jälkikäteen tällaiselle rakentamiselle ei voi olla oikeuskäytännön mukaan perusteltua. Viranomainen ei voi myöntää lupaa sillä perusteella, että rakennelman muuttaminen tai purkaminen olisi kiinteistön haltijalle epämukavaa. Rakennelmien muuttamista tai purkamista ei voi pitää kiinteistön haltijoille kohtuuttomana, koska he ovat toteuttaneet hankkeen

ilman vesitalouslupaa. Rakentaminen ilman lupaa ei voi tuottaa tekijälle enemmän hyötyä kuin luvan hakeminen ennen rakentamista.

Hanke loukkaa sekä yleistä että yksityistä etua. Valittajien kiinteistölle [REDACTED] aiheutuu rakennelmasta luonnon kauneuteen, ympäristön viihtyisyyteen ja saariston kulttuuriarvoihin liittyvää maisemahaittaa. Mereltä vallatulle alueelle tehdyt rakennelmat loukkaavat yksityisyyttä, koska niistä on suora näköyhteys valittajien kiinteistön rantaan. Valittajat eivät ole antaneet rakennelmien tekemiseen suostumustaan. Luonnonmukaista saaristomaisemaa muuttava rakentaminen turmelee arvokkaan kulttuurimaiseman, johon ei kuulu teollista satamaa muistuttava rakentaminen.

Korkein hallinto-oikeus palautti päätöksellä 14.10.2022 taltionumero 40 asian aluehallintovirastoon. Nyt valittajina ovat sekä [REDACTED] että [REDACTED], joten sitä, että [REDACTED] on tullut kiinteistön osaomistaja vasta vuonna 2017, ei voida ottaa huomioon maisemahaitan merkittävyyttä vähentävänä tekijänä. Kiinteistö on ollut [REDACTED] omistuksessa vuodesta 1957, ensin [REDACTED] vanhemmilla ja myöhemmin [REDACTED].

Valittajat ovat esittäneet, että korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen perusteluissa on todettu seuraavaa: ”Porvoon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta on lausunut aluehallintovirastolle, ettei hakemuksen mukaisesta pengerlaiturista ja vesialueen täytöstä ole todettu aiheutuneen ympäristöhaittoja tai haittaa naapureille”. Lautakunta ei ole tehnyt mitään edellä mainitun kaltaista asiallista ja puolueetonta selvitystä, eikä [REDACTED] ja [REDACTED] asianomistajina ole kuultu tai tiedotettu asiasta. Tällainen perusteeton lausunto loukkaa [REDACTED] ja [REDACTED] oikeusturvaa, joten sellaista ei voi käyttää luvan perusteena.

Lisäksi valittajat ovat esittäneet, että korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen perusteluissa on todettu seuraavaa: ”Asiassa saadun selvityksen mukaan vesilain mukaiset valvontaviranomaiset eivät ole arvioineet pengerlaiturin heikentäneen veden virtausta tai vaihtumista ranta-alueella hankkeen toteuttamista seuranneiden yli 10 vuoden aikana”. Todellisuudessa mikään viranomainen ei ole tehnyt puolueetonta ja asianmukaista selvitystä. [REDACTED] ja [REDACTED] ei ole kuultu tai tiedotettu väitetyt selvityksen yhteydessä, vaikka he ovat asiassa asianomistajina. Tällainen perusteeton lausunto loukkaa [REDACTED] ja [REDACTED] oikeusturvaa, joten sellaista ei voi käyttää luvan perusteena.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Porvoon kaupungissa.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle,

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Porvoon kaupungille, Porvoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Markku Tähtkääälle ja Sari Tähtkääälle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antamassaan lausunnossa esittänyt, ettei sillä ole lisättävää päätöksensä ratkaisussa ja sen perusteluissa esitettyyn.

Porvoon kaupungin lupa- ja valvontajaosto on antamassaan vastineessa esittänyt, ettei sillä ole lisättävää aiemmin lausumaansa.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue ovat ilmoittaneet, etteivät ne anna vastineita.

Markku Tähtkää ja Sari Tähtkää ovat antamassaan vastineessa vaatineet, että valittajat veloitetaan korvaamaan heidän oikeudenkäyntikulunsa laillisine korkoineen kuukauden kuluttua päätöksen antamisesta. Oikeudenkäyntikulut ovat 5 710,20 euroa. Kuluihin sisältyy arvonlisävero.

Vastineessa on esitetty muun muassa, että viranomaisten lausuntoihin liittyvät valittajien vaatimukset on jätettävä vesitalouslupa-asian käsittelyyn kuulumattomina tutkimatta.

Lähialueilla on kivipenkereitä, jotka ovat pituudeltaan 15–20 m ja ylikin, kun maapenkereet lasketaan mukaan. Voolahden rannat ovat hyvin matalia, minkä vuoksi laiturin on oltava hakemuksen mukaisesti 20,5 m pitkä. Nykyisen pengerlaiturin paikalla on ollut pengerlaituri. Laiturin pohjassa on isoja kiviä. Ponttonilaituria ei olisi mahdollista sijoittaa samaan paikkaan, koska se edellyttäisi suurempaa veden syvyyttä kuin pengerlaituri. Voolahden rantaa ei ole osoitettu kulttuurimaisemaksi, vaan se on tavanomaista Suomenlahden merenrantaa. Laituri ei näy lainkaan valittajien rantaan laiturin tavanomaisena käyttöaikana, koska korkea kaislikko peittää näkyvyyden, eikä laituri ole valittajien merinäkyvien edessä.

Yleistä etua valvovat viranomaiset eivät ole esittäneet, että hankkeella olisi vaikutuksia yleiseen etuun. Korkeimman hallinto-oikeuden palauttaman asian käsittelyn yhteydessä viranomaiset eivät ole tuoneet esille mitään uutta.

Pengerlaiturilla ei ole haitallisia vaikutuksia veden virtauksiin ja vaihtumiseen, koska matalalla rantaosuudella ei ole virtauksia rannan suuntaisesti. Virtaukset alueella johtuvat melkein yksinomaan meriveden korkeusvaihteluista ja tuulista. Vallitseva tuulensuunta on lounaasta eli suoraan kohti luvan hakijoiden rantaa. Matalan veden aikana laiturin päässä on oltava vähintään 1,2 m vettä, jotta vene kelluu. Vallitsevien lounaistuulten takia vesi vaihtuu hyvin laiturin läheisyydessä, ja merenkäynnin vuoksi laiturin on oltava tukeva. Luvan hakijoiden rantakiinteistö on ympärivuotisessa käytössä, ja laiturirakenteita käytetään myös talvella.

Kun otetaan huomioon hankkeesta yksityiselle edulle aiheutuvat huomattavat hyödyt kiinteistön käyttömahdollisuuksien lisääntyessä ja verrataan niitä vähäisiin yksityisille eduille aiheutuviin menetyksiin, hankkeen edut ovat huomattavasti suuremmat kuin hankkeen aiheuttamat haitat. Edellytykset luvan myöntämiselle ovat olleet olemassa.

Oikeudenkäyntikuluvaatimustaan luvan hakijat ovat perustelleet muun muassa sillä, ettei valituksessa ole esitetty mitään uusia asiaan vaikuttavia seikkoja. Korkeimman hallinto-oikeuden asiassa antaman päätöksen 14.10.2022 taltionro 40 jälkeen asia ei ole miltään osin oikeudellisesti epäselvä.

██████████ ja ██████████ ovat antamassaan vastaselityksessä vaatineet, että aluehallintoviraston valituksenalainen päätös kumotaan sekä aluehallintoviraston päätös 4.12.2019 nro 475/2019 ja hallinto-oikeuden päätös 11.5.2021 nro 21/0066/3 palautetaan laiturirakennelman kohtuullistamiseksi.

Vastaselityksessä on esitetty, että luvan hakijoiden vastineen laatimiskuluja koskeva oikeudenkäyntikuluvaatimus on perusteeton ja tulee hylätä. Valitus ei ole ilmeisen perusteeton.

Valituksenalaisen päätöksen intressivertailussa on käytetty virheellisiä tietoja, jotka ovat vaikuttaneet intressivertailun lopputulokseen. Päätöksellään korkein hallinto-oikeus on palauttanut asian aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi päätöksen perustelutavan vuoksi, eikä se ole määrännyt, että aluehallintoviraston on myönnettävä lupa.

Intressivertailussa olisi tullut ottaa huomioon yleinen etu, joka saadaan maiseman, luonnon ja ympäristön säilyttämisestä turmeltumattomana. Yksityisellä edulla ei voida ohittaa pyrkimystä säilyttää saaristo luonnonmukaisena myös maisemallisesti.

Laituri on valituksenalaisessa aluehallintoviraston päätöksessä todettua pidempi. Kun maapengerrys otetaan huomioon, laiturin pituus on noin 30 m, minkä aluehallintovirasto on todennut aiemmassa päätöksessään.

Valituksenalaisessa päätöksessä on virheellisesti katsottu, että osan vuotta kaislikko peittäisi jossain määrin laiturin näkyvyyttä naapurikiinteistöiltä. Valittajien kiinteistön rannan ja luvan hakijoiden laiturin välillä ei ole kaislikkoa, joten rannasta on ympäri vuoden vapaa näkymä laiturille päin. Valittajien kiinteistön arvo on alentunut, koska saaristomaisema on turmeltunut luvan hakijoiden tekemän rantaviivan siirron ja laiturirakennelman vuoksi.

Aluehallintovirasto on päätöksessään katsonut, että ”kiinteä pengerlaituri on lisäksi voinut kokonsa vuoksi jossain määrin muuttaa rannassa veden virtausta”. Valittajat ovat laiturin rakentamisen jälkeen huomanneet, että rannan liettyminen on lisääntynyt. Aluehallintovirasto ei ole voinut sulkea tätä mahdollisuutta pois.

Porvoon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta on antanut 23.4.2019 lausunnon, jonka mukaan ”hakemuksen mukaisesta pengerlaiturista ja vesialueen täytöstä ei ole todettu aiheutuneen ympäristöhaittoja tai haittoja naapureille”. Miten Porvoon kaupunki on tämän asian todennut, ja onko selvitystä edes tehty? Valittajien tietojen mukaan mitään selvitystä ei ole tehty. [REDACTED] ja [REDACTED] naapureina ja asianomistajina ei ole ainakaan asiassa kuultu. Lausunto perustuu siis vain jonkun henkilön epämääräiseen mielipiteeseen, ei selvitykseen eikä faktoihin.

Yksityinen hyöty voidaan saavuttaa vähemmän massiivisella laiturirakentamisella ja rantaviivan siirrolla, eikä tällainen pengerlaiturirakentaminen ole alueen vallitsevan rakennustavan mukainen. Vallitsevana tapana on pidettävä kevytrakenteisia tolppien päällä olevia puulaitureita, joissa mahdollisesti on ponttonijatke. Vastaavankokoisia veneitä on käytössä kiinteistöillä, joilla on esimerkiksi ponttonilaituri. Jos nykyinen laiturirakennelma, rantaviivan siirto ja mereltä vallatulle alueelle tehdyt rakennelmat saavat jäädä muuttumattomina yksityisen intressin vuoksi, tarkoittaa tämä sitä, että myös muut vastaavat massiiviset rakennelmat tulee sallia. Intressivertailussa ei voi vedota siihen, että laiturirakennelman kohtuullistaminen olisi vastoin sen rakentaneen oikeutettua intressiä. Intressivertailua suoritettaessa on muistettava, että hanke on toteutettu ilman vesitalouslupaa.

Merkintä

Hallinto-oikeudella on asiaa käsiteltäessä ollut käytettävissään Etelä-Suomen aluehallintoviraston antama hallintopakon asettamispäätös 28.6.2017 nro 115/2017/2. Hallinto-oikeudella on ollut käytettävissään myös seuraavat päätökset ja niiden perusteena olleet asiakirjat: Vaasan hallinto-oikeuden hallintopakkoa koskevassa valitusasiassa antama päätös 5.10.2018 nro 18/0236/2 sekä Etelä-Suomen aluehallintoviraston vesitalouslupapäätös 4.12.2019 nro 475/2019, Vaasan hallinto-oikeuden päätös 11.5.2021 nro 21/0066/3 ja korkeimman hallinto-oikeuden päätös 14.10.2022 taltionumero 40.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus ei tutki valituksessa esitettyjä vaatimuksia, jotka koskevat Porvoon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan aluehallintovirastolle antaman lausunnon sisältöä ja lausunnon antamiseen liittyvää menettelyä.
2. Hallinto-oikeus hylkää valituksen.
3. Hallinto-oikeus hylkää luvan hakijoiden oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut

1. Tutkimatta jättäminen

Tuomioistuinlain 4 luvun 1 §:n mukaan hallinto-oikeus käsittelee ja ratkaisee ne hallinto-oikeudelliset valitukset, hallintoriita-asiat ja muut asiat, jotka säädetään kuuluviksi sen toimivaltaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) tai muussa laissa.

Porvoon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan aluehallintovirastolle antaman lausunnon sisältöön ja lausunnon antamiseen liittyvään menettelyyn kohdistuvien vaatimusten tutkiminen ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan.

2. Pääasia

Sovellettavat säännökset

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Vesilain 3 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta yleiselle edulle aiheutuvia hyötyjä ja menetyksiä arvioidaan yleiseltä kannalta. Arvioinnissa voidaan käyttää rahaa, jos hyödyn tai menetyksen suuruus voidaan määrittää rahassa.

Vesilain 3 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta saatavana yksityisenä hyötynä otetaan huomioon maa- tai vesialueen tai muun omaisuuden tuottavuuden tai käytettävyyden parantumisesta aiheutuva omaisuuden käyttöarvon lisääntyminen sekä hankkeen toteuttamisesta välittömästi saatava muu etu.

Pykälän 2 momentin mukaan hankkeesta aiheutuvana yksityisenä menetyksenä otetaan huomioon: 1) hakijalle myönnettävät käyttö- tai lunastusoikeudet; 2) kustannukset sellaisista vahingoista ja käyttöoikeuksista, joista hakija on hankkeen toteuttamiseksi erikseen sopinut asianosaisen kanssa, ja vastaavassa tarkoituksessa hakijalle vapaaehtoisesti luovutettujen alueiden hankkimiskustannukset; sekä 3) muut hankkeeseen osallistumattomalle taholle ja tässä laissa tarkoitettulle ojituksen passiiviosakkaalle aiheutuvat menetykset.

Vesilain 3 luvun 10 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan lupapäätöksessä on annettava tarpeelliset määräykset hankkeesta ja sen toteuttamisesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi siten kuin 2 luvun 7 §:ssä säädetään.

Vesilain 2 luvun 7 §:n mukaan vesitaloushanke on toteutettava sekä vesivaroja ja vesialueita muutoin käytettävä siten, ettei siitä aiheudu vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta, jos hankkeen tai käytön tarkoitus voidaan saavuttaa ilman kustannusten kohtuutonta lisääntymistä

kokonaiskustannuksiin ja aiheutettavaan vahingolliseen seuraukseen verrattuna.

Asiassa saatu selvitys

Aluehallintovirasto on myöntänyt Markku Tähkäpäälle ja Sari Tähkäpäälle vesitalousluvan pengerialturin ja vesialueen täytön pysyttämiseen Våloxjärdenin (Voolahdenselkä) merialueella Porvoon kaupungissa sijaitsevaan kiinteistöön 638-431-1-109 kuuluvalla vesialueella. Hankekiinteistön rantaviiva kulkee kaakosta luoteeseen. Yksityiseen käyttöön tarkoitettu laituri sijaitsee hankekiinteistöllä lähellä kiinteistön idänpuoleista rajaa. Laituripenger on rakennettu merelle päin eteläsuuntaisesti ja laiturin pää on lähempänä mainittua rajaa kuin rakennelman rantautumiskohta. Hankekiinteistön ja sen [REDACTED] sijaitsevan valittajien kiinteistön [REDACTED] välissä on yksi kiinteistö. Etäisyys laiturirakennelmasta valittajien kiinteistön lännenpuoleiseen rajaan on noin 80 m. Hankealue ei sijaitse asemakaava- eikä yleiskaava-alueella. Maakuntakaavassa ei ole aluetta koskevia maankäyttövarauksia.

Sivuilta puuverhoiltu ja päältä liuskekivillä laatoitettu pengerialturi on rakennettu vuosina 2002–2005. Penkereen rakentamiseen on käytetty noin 190 m³ kiviä, hiekkaa ja betonia. Hakemuksen täydennyksenä helmikuussa 2019 toimitetun 4.1.2019 päivätyn asemapiirroksen (1:1 000) ja luvan hakijoiden aluehallintovirastolle toukokuussa 2019 antaman selityksen mukaan laiturin pituus on 22,40 m nykyisestä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta mitattuna. Jos laiturin pituus mitataan hakemukseen liitetyn rantaviivan määrittämistä koskevan selvityksen mukaisesta vuoden 1989 ilmakuvan perusteella määritetystä rantaviivasta, se on noin 30 m. Hakemuksen mukaan laiturin leveys on keskimäärin 6,8 m ja laiturin kansi on +1,0 m keskivedenpinnasta. Laiturin päässä keskiveden mukainen veden syvyys on 1,27 m. Vuosina 1904–2015 vedenkorkeus on vaihdellut lähimmän Helsingissä sijaitsevan mittausaseman mukaan +0,90 (MHW) ja -0,63 (MNW) välillä keskivedenkorkeuden (MW) ollessa +0,01 (N2000).

Asiassa saadun selvityksen mukaan ennen nykyisen laiturin rakentamista kiinteistön vesialueella on ollut sortunut kivipengerialturi. Hakemukseen liitetystä 26.8.2014 päivätystä Porvoon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan selvityksestä ilmenee, että rakennustarkastajalla olevan tiedon mukaan aiempi laituri on rakennettu 1970-luvulla. Hakemukseen liitettyssä vuonna 2018 laaditussa rantaviivan määrittämistä koskevassa selvityksessä on esitetty, että vuoden 1983 ilmakuvassa näkyy selvästi vanha kivipengerialturi ja vuoden 1989 ilmakuvassa laituripenger on jo ehtinyt painua ja sortua. Rakennus- ja ympäristölautakunta on [REDACTED] toimenpidepyyntöön vuonna 2015 antamassaan vastauksessa todennut vuoden 1995 ilmakuvan perusteella, että kohta, jossa nykyinen laituri sijaitsee, on ollut ympäristöään matalampi ja siinä on erottunut jonkinlaista kivivyyötä. Vuoden 1999 lopusta lähtien hankekiinteistö on ollut Tähkäpäiden omistuksessa, ja vuonna 2005 valmistunut pengerialturi on hakemuksen mukaan rakennettu osittain vedenpinnan alapuolelle jääneen penkereen päälle sitä pidentäen.

Laiturin rakentamisen yhteydessä hankekiinteistön idänpuoleisen rajan vieressä olevaa ranta-alueella on korotettu noin 100 m²:n suuruisella alueella 0,5–1 m sekä tuettu kivillä ja merelle päin puuseinämällä. Täytöstä noin 10–15 m² on tehty vesialueella, ja tämä alue on merkitty hakemuksen liitteenä olevaan asemapiirustukseen vesitalousluvalla pysytettäväksi laiturin koillispuoleiseksi täyttöalueeksi. Täyttöön on käytetty kiviä ja hiekkaa yhteensä enintään 15 m³. Laiturin luoteispuolella on tehty 10 cm:n korkuinen hiekkatäyttö suodatinkankaan päälle 500 m²:n suuruisella alueella eli hiekkaa on käytetty 50 m³. Hakemusasiakirjoihin sisältyvässä rantaviivan määrittämistä koskevassa selvityksessä on esitetty, että jos rannan oletetaan asettuneen samaan viettoon (1:30), rantaviiva on muun muassa hiekkatäytön seurauksena siirtynyt vuoden 1974 rantaviivasta noin 6 m merelle päin ja vuoden 1989 rantaviivasta noin 5 m. Luvan hakijat ovat arvioineet, että rantaviiva on siirtynyt heidän toteuttaman hiekkatäytön seurauksena noin 3 m merelle päin.

Hakemuksen liitteenä olevista viranomaisasiakirjoista ilmenee, että hankekiinteistöllä toukokuussa 2013 suorittamansa tarkastuksen perusteella kaupungin ympäristönsuojelutarkastaja on katsonut muun muassa, että laiturista ei aiheudu haittaa vesilaissa säännellyille oikeuksille tai eduille eikä laituri vaikuta veden virtaukseen tai vaihtuvuuteen ranta-alueella. Aluehallintovirasto on suorittanut lupahakemukseen liittyvät kuulemiset vuosina 2019 ja 2023. [REDACTED] ja [REDACTED] muistutusten lisäksi annetuissa muiden naapurikiinteistöjen omistajien muistutuksissa ei ole esitetty, että hankkeesta olisi aiheutunut yksityiseen etuun tai vesiympäristöön kohdistuvia haittoja. Porvoon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan aluehallintovirastolle antaman 23.4.2019 päivätyn lausunnon mukaan hakemuksen mukaisesta pengerlaiturista ja vesialueen täytöstä ei ole todettu aiheutuneen ympäristöhaittoja tai haittoja naapureille. Korkein hallinto-oikeus on tätä vesitalouslupa-asiaa koskevassa päätöksessään 14.10.2022 taltionumero 40 todennut, että asiassa saadun selvityksen mukaan vesilain mukaiset valvontaviranomaiset eivät ole arvioineet pengerlaiturin heikentäneen veden virtausta tai vaihtumista ranta-alueella hankkeen toteuttamista seuranneiden yli 10 vuoden aikana, eikä muutakaan selvitystä veden virtausten tai vaihtumisen mahdollisen heikentymisen merkittävydestä ole esitetty.

Korkein hallinto-oikeus on asiaa koskevassa päätöksessään 14.10.2022 taltionumero 40 katsonut, että lupahakemuksen mukaisesta hankkeesta yleiselle ja yksityiselle edulle koituvat menetykset ovat olleet asiassa siihen mennessä esitetyn selvityksen perusteella vähäisiä ja että hankkeesta luvan hakijoiden yksityiselle edulle saatavaa hyötyä voidaan näihin menetyksiin verrattuna pitää huomattavana.

Oikeudellinen arviointi

Hallinto-oikeudessa on [REDACTED] ja [REDACTED] valituksesta ratkaistavana kysymys siitä, onko aluehallintovirasto voinut myöntää vesitalousluvan valituksenalaisen päätöksen mukaisen laituirakennelman ja vesialueen täytön

pysyttämiseen. Hallinto-oikeus toteaa, että vesilain mukaisen luvan myöntämisen edellytyksiä on arvioitava samalla tavalla riippumatta siitä, haetaanko lupaa vasta hankkeen toteuttamisen jälkeen vai vesilain mukaisesti ennen hankkeen toteuttamista. Päätösharkinnan lähtökohtana on siten tilanne hankealueella ennen lupahakemuksen mukaisten toimenpiteiden toteuttamista. Luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa voidaan kuitenkin ottaa huomioon tieto, joka on saatu hankkeen toteuttamisen jälkeisistä vaikutuksista. Siltä osin kuin valituksessa on katsottu, että aluehallintoviraston päätöksestä tulisi luonnonmukaista saaristoympäristöä rakennetuksi ympäristöksi muuttava ennakkoratkaisu, hallinto-oikeus toteaa, että vesitalousluvan myöntämisen edellytykset ratkaistaan tapauskohtaisen harkinnan perusteella ottaen huomioon kuhunkin hankkeeseen liittyvät seikat.

Luvan myöntämisen edellytyksistä säädetään vesilain 3 luvun 4 §:ssä, jonka 1 momentin 2 kohdassa olevan intressivertailua koskevan säännöksen mukaisesti lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Haittojen vähentämistä koskeva yleinen periaate, josta säädetään vesilain 2 luvun 7 §:ssä, otetaan vesilain 3 luvun 10 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla huomioon lupamääräyksiä annettaessa. Hallinto-oikeus toteaa, että vesilain 2 luvun 7 § ei itsessään merkitse erillistä luvanmyöntämisedellytystä, vaan se otetaan huomioon osana intressivertailua koskevaa lupaharkinnan kokonaisuutta. Lupamääräysten tarkoituksena on ehkäistä hankkeesta aiheutuvia haittoja. Vesilain 2 luvun 7 §:n nojalla ei voida edellyttää laiturin pienentämistä sillä perusteella, että hakemuksen mukainen hanke ei ole luvan hakijoille tarpeen haetussa laajuudessa tai että hankkeen tarkoitus voitaisiin saavuttaa vaihtoehtoisella toteutustavalla. Annettavien määräysten johdosta hankkeen luonne ei saa muuttua olennaisesti toiseksi.

Intressivertailussa hankkeesta yksityiselle edulle saatavana hyötynä on nyt kysymyksessä olevassa tapauksessa pidettävä sitä, että vesialueen täyttö ja laituri parantavat hankekiinteistön omistajien mahdollisuuksia käyttää ympärivuotisessa asuinkäytössä olevan kiinteistönsä vesi- ja ranta-alueita veneenpitoon ja vesialueen mahdollistamaan virkistäytymiseen kuten uimiseen. Hankkeesta ei ole hyötyä yleiselle edulle.

Vesilain mukaista lupa-asiaa ensimmäisen kerran lupaviranomaisessa ja tuomioistuimissa käsiteltäessä vesilain mukaiset valvontaviranomaiset eivät tuoneet esille vesiympäristöön kohdistuvia haittoja, jotka voisivat olla seurausta hankkeesta. Myöskään korkeimman hallinto-oikeuden palautuspäätöksestä seuranneen asian uuden lupa- ja tuomioistuinkäsittelyn aikana valvontaviranomaiset eivät ole tuoneet esille hankkeen aiheuttamia haittoja.

Hallinto-oikeus arvioi, että pengerialturi voi jossain määrin heikentää veden virtausta ranta-alueella. Tällä saattaa osaltaan olla vähäistä vaikutusta rannan umpeenkasvuun rakenteen lähiympäristössä. Kun otetaan huomioon alueella vallitsevat tuulensuunnat, rakenteen sijoittuminen melko avoimen lahtialueen rannalle ja ranta-alueen mataluus, hallinto-oikeus katsoo, ettei rakenne ennalta

arvioiden heikennä rannan suuntaisia virtauksia niin merkittävästi, että seurauksena olisi haitallista liettymistä tai umpeenkasvua valittajien kiinteistön edustalla.

Valituksessa on esitetty, että maisemahaitan merkittävyyttä arvioitaessa tulisi ottaa huomioon se, että tällä kertaa vesitalouslupapäätöksestä on valittanut yhdessä [REDACTED] kanssa kiinteistön [REDACTED] toinen omistaja [REDACTED], jonka perheen omistuksessa kiinteistö on ollut vuodesta 1957 lähtien. Hallinto-oikeus katsoo, että arvioitaessa kiinteistöön [REDACTED] kohdistuvaa maisemahaittaa sillä seikalla, ketkä kiinteistön omistajista ovat valittajina, ei ole ratkaisevaa oikeudellista merkitystä.

Pengerlaituri ja vesialueen täyttö eivät vaikuta valittajien kiinteistön rannalta suoraan eteenpäin eli lounaan suuntaan katsottaessa avautuvaan merinäkömään. Rantaviiva kulkee rantajaksolla kaakosta luoteeseen, ja pengerlaituri näkyy valittajien kiinteistön rannalta ja laiturilta lännen ja luoteen suuntaan katsottaessa. Se osa hankekiinteistön ranta-alueesta, jolla on toteutettu 500 m²:n suuruinen hiekkatäyttö, jää valittajien rannalta katsottaessa laiturirakennelman taakse. Laiturin rantautumiskohdan lähetyvillä toteutettu 10–15 m²:n suuruinen vesialueen täyttö sekä rannan korotus on nähtävissä valittajien kiinteistöltä. Hallinto-oikeus katsoo, että sille seikalle, että laiturirakennelman edessä voi olla osan aikaa vuodesta rakennelmaa peittävää kaislikkoa, ei voida antaa ratkaisevaa merkitystä arvioitaessa rakennelman maisemavaikutusten merkittävyyttä. Kun otetaan huomioon laiturirakennelman sijoittuminen valittajien kiinteistöön nähden ja rakennelman etäisyys valittajien kiinteistöstä, hallinto-oikeus katsoo, että rakennelman vaikutus valittajien kiinteistöltä avautuvaan vesimaisemaan ja valittajien kiinteistön ranta-alueen yksityisyyteen ja viihtyisyyteen on vähäinen.

Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus katsoo, että hankkeesta yleiselle ja yksityiselle edulle koituvat menetykset ovat asiassa esitetyn selvityksen perusteella vähäisiä. Asiassa ei ole esitetty sellaista uutta selvitystä, jonka perusteella hankkeesta koituvia menetyksiä olisi arvioitava toisin kuin korkein hallinto-oikeus on asiassa antamassaan päätöksessä tehnyt. Luvan hakijoiden yksityiselle edulle saatavaa hyötyä voidaan pitää näihin menetyksiin verrattuna huomattavana. Näin ollen vesilain mukaiset edellytykset luvan myöntämiseen aluehallintoviraston päätöksen mukaiselle hankkeelle täyttyvät. Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä. Valituksenalaista päätöstä ei ole syytä kumota valittajien esittämällä perusteilla. Valitus on siten hylättävä.

3. Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Asian laatu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että luvan hakijat vastaavat itse oikeudenkäyntikuluistaan.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Porvoon kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Velvollisuus ilmoittaa päätöksen saamisesta

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneelle.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 momentti ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **23.1.2025**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppinut hallinto-oikeustuomari Raija Uusi-Niemi ja asessori Natalia Buddén sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Martti Häikiö.

Esittelijä   Satu Nieminen

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu

[REDACTED] ja [REDACTED], oikeudenkäyntimaksu 270 euroa

Osoite: [REDACTED]

(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)

Jäljennös maksutta

Markku Tähkäpää ja Sari Tähkäpää

Prosessiosoite ja asiamiehet: AA [REDACTED] ja AA [REDACTED]

Porvoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Porvoon kaupunginhallitus

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
KalatalousviranomainenUudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvaratEtelä-Suomen aluehallintovirasto /
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
  - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
  - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
  - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
  - vaatimusten perustelut
  - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>